Λίγα λόγια για τη ΕΤΕΧ

Κουκουδάκης Ν.* Φράγκος Α[†] Πέμπτη 14 Δεκεμβρίου 2023

Περιεχόμενα

1	Γιατί χρησιμοποιούμε τη ΙΑΤΕΧ;				
2	2 Αναζητώντας τη ΙΔΤΕΧ				
3	Προετοιμάζοντας τη ΙΑΤΕΧ				
			3		
		τα στη ΙΑΤΕΧ	4		
	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	ο μέρος της ΙΑΤΕΧ	5		
		ως τώρα	6		
4	4 Συγγραφή στη ΙΑΤΕΧ		7		
			7		
		<i>ι</i> ών	10		
5	5 Εισαγωγή εικόνων σ	τη IAT _E X	16		

1 Γιατί χρησιμοποιούμε τη ΕΤΕΧ;

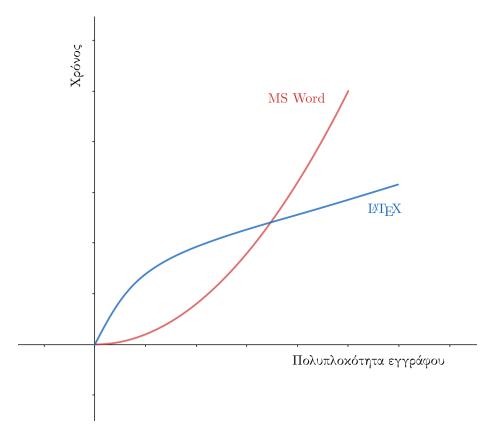
- Η ΕΤΕΧ είναι ένα λογισμικό για στοιχειοθεσία κειμένου, όχι μόνο μαθηματικών κειμένων.
- Λόγω των διάφορων δυνατοτήτων που προσφέρει για την σύνταξη επιστημονιχών χειμένων, είναι πλέον το χύριο λογισμιχό στοιχειοθέτησης.
- Σε αντίθεση με άλλα φιλικά-προς-το-χρήστη λογισμικά, έχουμε πλήρη ελευθερία ως προς τη μορφή της εμφάνισης του κειμένου (αν και ίσως μερικές φορές η τροποποίηση είναι δύσκολη).
- Πολύπλοκα κείμενα μπορούν να γραφούν με πολύ μεγαλύτερη ευκολία, μιας κι έχουμε «άμεση» πρόσβαση στον κώδικα.

^{*}nicolaskoukoudakis@gmail.com

[†]afragos@math.uoa.gr

- Είναι δωρεάν λογισμικό, το οποίο σημαίνει ότι οποιοσδήποτε με διάθεση μπορεί να το προμηθευτεί.
- Υπόχειται στην άδεια LPPL (LATEX Project Public Licence), που σημαίνει ότι είναι ευχολότερο για διάφορους προγραμματιστές να φτιάξουν παχέτα που την εμπλουτίζουν
- Καινούρια εφαρμογή: Με τη βοήθεια των Ανδρέα Παπασαλούρου και Αντώνη Τσολομύτη, είναι πλέον δυνατόν να μετασχηματιστούν κείμενα σε μορφή Braille, για συνανθρώπους με προβλήματα στην όραση. Δείτε εδώ περισσότερες πληροφορίες:

 $myria.math.aegean.gr/{\sim}atsol/newpage/software/braille/$

 $^{^1\}Theta$ α δούμε αργότερα τι είναι τα πακέτα.

2 Αναζητώντας τη ΕΤΕΧ

Η επίσημη ιστοσελίδα της ΕΤΕΧ είναι η ακόλουθη:

www.latex-project.org/

Εκεί μπορείτε να βρείτε γενικές πληροφορίες για τη $\text{I}^{A}\text{T}_{E}X$, καθώς επίσης και συνδέσμους για την εγκατάστασή της.

www.latex-project.org/get/

Γνωστότεροι compilers ^{2} είναι οι MikTeX και TeXlive. Επίσης, υπάρχει διαδικτυακά η ιστοσελίδα Overleaf.

3 Προετοιμάζοντας τη ΙΑΤΕΧ

3.1 Δημιουργία αρχείου τύπου ΤΕΧ

Για να γραφεί κείμενο IδΤΕΧ στον compiler της IδΤΕΧ, χρειάζεται να αποθηκεύσουμε ένα αρχείο τύπου txt σε tex. Αυτό γίνεται με την επιλογή $\ll$ αποθήκευση $\omega \varsigma ... \gg$.

Κανείς θα μπορούσε να γράψει κώδικα $\LaTeX$ οπουδήποτε, για την εξαγωγή σε pdf όμως, χρειαζόμαστε έναν compliler.

Στην αρχή κάθε κειμένου ΙΑΤΕΧ πρέπει να προσδιορίζουμε τον τύπο του αρχείου (αν θέλουμε να γράψουμε άρθρο, βιβλίο, διαφάνειες κ.ο.κ.). Γράφουμε:

\documentclass{τύπος αρχείου}

όπου ο τύπος αρχείου μπορεί να είναι:

article, report, book, beamer, letter

Οι πιο συνήθεις τύποι είναι οι article (άρθρο), book (βιβλίο), beamer (διαφάνειες). Κυρίως εμείς θα ασχοληθούμε με τον πρώτο τύπο.

Κανείς μπορεί να προσθέσει κι άλλες λεπτομέρειες στον τύπο του αρχείου, όπως για παράδειγμα το μέγεθος της γραμματοσειράς και το μέγεθος της σελίδας. Παράδειγμα:

\documentclass[11pt, A4]{article}

Εμείς δεν θα ασχοληθούμε με πολλές τέτοιες λεπτομέρειες σε πρώτο στάδιο.

 $^{^2\}mathrm{Compiler}\colon$ Θα καλούμε έτσι κάθε εφαρμογή που δύναται να «τρέξει» τη IATEX και να παράγει αρχείο τύπου pdf.

 $^{^3}$ Κατ' αναλογία με το Matlab, μπορούμε παντού να γράψουμε τον κώδικα, αλλά μόνο στο κατάλληλο πρόγραμμα ο κώδικας «τρέχει».

3.2 Μερικά βασικά πακέτα στη ΙΑΤΕΧ

Τα αρχεία ΤΕΧ, όπως τα φτιάξαμε, στην αρχή είναι άδεια. Θα διαμορφώσουμε τη δομή του κώδικα ούτως ώστε να υπάρχουν δύο μέρη.

- Πριν την αρχή του κυρίου κειμένου, θα υπάρχουν γενικές πληροφορίες σχετικά με το πώς η IΔΤΕΧ θα πρέπει να τρέξει τον κώδικα. Το μέρος πριν τον κύριο κώδικα λέγεται preamble.
- Έπειτα θα υπάρχει ο κύριος κώδικας, που θα περιέχει τι θα εμφανιστεί. Το μέρος αυτό ονομάζεται document.

Αυτή η δομή συναντάται και σε γλώσσες προγραμματισμού, όπως η C και η C++.

Τα παχέτα στη ΙΔΤΕΧ είναι διάφορες επεχτάσεις της, τις οποίες θα πρέπει να προσθέτουμε στην αρχή του προγράμματος, από τη στιγμή που θέλουμε να τις χρησιμοποιήσουμε. Μεριχά χρήσιμα παχέτα είναι τα αχόλουθα:

- Κύρια πακέτα:
  - inputenc: (Με την επέκταση UTF8) Με αυτό το πακέτο μπορούμε να «πούμε» στη IΔΤΕΧ ότι θα χρησιμοποιήσουμε ένα συγκεκριμένο τύπο κωδικοποίησης (γραμματα από το πληκτρολόγιο, αυτά καθαυτά, κι όχι κώδικες για τα γράμματα). Κάθε γράμμα έχει μία κωδικοποίηση, την οποία εμείς δεν θα γράφουμε κάθε φορά προκειμένου να εμφανιστεί ένα γράμμα. Είναι κάπως σημαντικό πακέτο. Χρήση:

\usepackage[utf8]{inputenc}

 babel: (Με τις επεκτάσεις greek, english) Με αυτό το πακέτο δίνουμε στη IATEX τη δυνατότητα γραφής ελληνικών χαρακτήρων. Με τις επεκτάσεις greek, english, προσδιορίζουμε ποιες γλώσσες θα χρησιμοποιήσουμε.

\usepackage[greek, english]{babel}

Η γλώσσα που μπαίνει τελευταία θεωρείται κύρια γλώσσα. Παραπάνω έχουμε βάλει κύρια γλώσσα τα αγγλικά. Αυτό σημαίνει ότι προκαθορισμένα κείμενα της ΕΥΕΧ εμφανίζονται στα αγγλικά (για παράδειγμα τα περιεχόμενα εμφανίζονται ως «Contents» κι όχι ως «Περιεχόμενα»).

alphabeta: Με αυτό το παχέτο προμηθεύουμε τη ΙΑΤΕΧ με τη δυνατότητα να μπορεί να διαβάσει ελληνικά γράμματα αχόμη κι αν η κύρια γλώσσα δεν είναι τα ελληνικά. Αυτό το παχέτο το χρειαζόμαστε για τεχνικούς λόγους.⁴ Χρήση:

\usepackage{alphabeta}

⁴Ένα χύριο πρόβλημα είναι ότι, όταν η χύρια γλώσσα είναι τα ελληνικά, δεν μπορούμε να γράψουμε αγγλικά. Ο συνδιασμός των babel και alphabeta μας δίνει τη δυνατότητα να γράψουμε εύχολα και στις δύο γλώσσες.

 amsmath: Το πακέτο αυτό της American Mathematical Society παρέχει διάφορα μαθηματικά σύμβολα και περιβάλλοντα.⁵ Χρήση:

\usepackage{amsmath}

 - amssymb: Το πακέτο αυτό της American Mathematical Society παρέχει μαθηματικά σύμβολα. Χρήση:

\usepackage{amssymb}

• Άλλα πακέτα:

- graphicx: Επιτρέπει την εισαγωγή εικόνων, χρωμάτων, κουτιών κι άλλων γραφικών. Χρήση:

\usepackage{graphicx}

- hyperref: Δίνει τη δυνατότητα κατασκευής υπερσυνδέσμων. Χρήση:

\usepackage{hyperref}

tikz: Επιτρέπει τον σχεδιασμό σχημάτων μέσα στην ίδια τη ΙΔΤΕΧ (γράφοντας δηλαδή κώδικα στη ΙΔΤΕΧ). Εμείς δεν θα ασχοληθούμε με αυτό το πακέτο, έχει όμως ενδιαφέρον κανείς να το ψάξει. Χρήση:

\usepackage{tikz}

3.3 Φτιάχνοντας το κύριο μέρος της ΙΑΤΕΧ

Όταν κανείς φτιάξει το preamble, ξεκινά το κύριο μέρος της ΙΑΤΕΧ, που σηματοδοτείται από τα:

\begin{document}
[κείμενο]
\end{document}

Γενικά με τα begin και end σηματοδοτούμε ένα περιβάλλον. Θα δούμε κι άλλα τέτοια στη συνέχεια, κυρίως μαθηματικά.

Εντός του περιβάλλοντος document γράφουμε το χύριο χείμενο, που θα εμφανιστεί. Για παράδειγμα, αν έχουμε φτιάζει σωστά το preamble, ο χώδιχας:

\begin{document}

'Αναζητῶ μίαν ἀκτὴ νὰ μπορέσω νὰ φράξω\\
μὲ δέντρα ἢ καλάμια ἕνα μέρος\\
τοῦ ὁρίζοντα. Συμμαζεύοντας τὸ ἄπειρο, νἄχω\\
τὴν αἴσθηση: ἢ πὼς δὲν ὑπάρχουνε μηχανὲς\\
ἢ πὼς ὑπάρχουνε πολὺ λίγες, ἢ πὼς δὲν ὑπάρχουν στρατιῶτες\\
ἢ πὼς ὑπάρχουνε πολὺ λίγοι, ἢ πὼς δὲν ὑπάρχουνε ὅπλα\\

 $^{^5\}Theta$ α ασχοληθούμε αργότερα με τη συγγραφή μαθηματικού κειμένου.

```
ἢ πὼς ὑπάρχουνε πολὺ λίγα, στραμμένα κι αὐτὰ πρὸς τὴν ἔξοδο\\
τῶν δασῶν μὲ τοὺς λύκους, ἢ πὼς δὲν ὑπάρχουνε ἔμποροι\\
ἢ πὼς ὑπάρχουνε πολὺ λίγοι σε ἀπόκεντρα\\
σημεῖα τῆς γῆς ὅπου ἀκόμη δὲν ἔγιναν ἀμαξωτοὶ δρόμοι.\\
Τὸ ἐλπίζει ὁ Θεὸς\\
πὼς τουλάχιστο μὲς στοὺς λυγμοὺς τῶν ποιητῶν\\
δὲν θὰ πάψει νὰ ὑπάρχει ποτὲς ὁ παράδεισος.
\end{document}<sup>6</sup>
```

θα πρέπει να εμφανίσει:

Άναζητῶ μίαν ἀχτὴ νὰ μπορέσω νὰ φράξω μὲ δέντρα ἢ χαλάμια ἔνα μέρος τοῦ ὁρίζοντα. Συμμαζεύοντας τὸ ἄπειρο, νἄχω τὴν αἴσθηση: ἢ πὼς δὲν ὑπάρχουνε μηχανὲς ἢ πὼς ὑπάρχουνε πολὺ λίγες, ἢ πὼς δὲν ὑπάρχουν στρατιῶτες ἢ πὼς ὑπάρχουνε πολὺ λίγοι, ἢ πὼς δὲν ὑπάρχουνε ὅπλα ἢ πὼς ὑπάρχουνε πολὺ λίγα, στραμμένα χι αὐτὰ πρὸς τὴν ἔξοδο τῶν δασῶν μὲ τοὺς λύχους, ἢ πὼς δὲν ὑπάρχουνε ἔμποροι ἢ πὼς ὑπάρχουνε πολὺ λίγοι σε ἀπόχεντρα σημεῖα τῆς γῆς ὅπου ἀχόμη δὲν ἔγιναν ἁμαξωτοὶ δρόμοι. Τὸ ἐλπίζει ὁ Θεὸς πὼς τουλάχιστο μὲς στοὺς λυγμοὺς τῶν ποιητῶν δὲν θὰ πάψει νὰ ὑπάρχει ποτὲς ὁ παράδεισος.

Θα παρατηρήσατε τις \\. Αυτές εισάγονται για να σημάνουν την αλλαγή γραμμής (όταν δηλαδή $\delta \epsilon \nu$ θέλουμε να αλλάξει αυτόματα η γραμμή, αλλά θέλουμε να την αλλάξουμε εμείς νωρίτερα).

3.4 Η δομή που έχουμε ως τώρα

\documentclass{article}

\usepackage[utf8]{inputenc}
\usepackage[greek,english]{babel}
\usepackage{alphabeta}
\usepackage{amsmath}
\usepackage{amssymb}
\usepackage{hyperref}

\usepackage{tikz}
\begin{document}

\usepackage{graphicx}

⁶Ποιήμα του Ν. Βρεττάχου.

[κειμενο] \end{document}

Άσκηση 1: Δοκιμάστε να τρέξετε το παραπάνω στον compiler της αρεσκίας σας. Δοκιμάστε να δείτε αν και πώς τρέχει με λιγότερα πακέτα.

4 Συγγραφή στη ΙΕΤΕΧ

4.1 Συγγραφή κειμένου

Με αυτήν την προετοιμασία, μπορούμε να γράψουμε απλό κείμενο. Ειδικές εντολές που μπορούν να εμπλουτίσουν το κείμενό μας θα αναφέρουμε παρακάτω.

- Στοίχιση κειμένου:
  - Αλλαγή γραμμής: (Με τις \\ ή \newline) Εννοούμε φυσικά πρόωρη αλλαγή γραμμής, καθώς η IΔΤΕΧ αλλάζει μόνη της γραμμή.
  - Απλό οριζόντιο κενό: (Απλώς με space ή την τίλδα ~) Έτσι αφήνουμε ένα απλό οριζόντιο κενό. Σε μερικές ειδικές περιπτώσεις μπορεί να χρειαστεί να αφήσουμε κενό με τιλδα κι όχι απλώς με space.⁷
  - Κάθετο κενό: (Με την \vspace{μήκος}) Γράφοντας \vspace{2cm}
    μπορούμε να αφήσουμε κενό δύο εκατοστών κατακόρυφα. Βέβαια, στο
    \vspace χρησιμοποιείται κυρίως η μονάδα μέτρισης \baselineskip
    (ύψος μίας γραμμής) κι όχι τα εκατοστά. Δηλαδή γράφουμε:

\vspace{2\baselineskip}

Άλλες μονάδες μέτρισης είναι οι cm (εκατοστά), in (ίντσες), pt (σημεία, για το μέγεθος γραμματοσειράς) κι άλλες πολλές.

- Οριζόντιο κενό: (Με την \hspace{μήκος}) Συνήθης μονάδα μέτρισης εδώ είναι είναι η \textwidth (μήκος γραμμής). Γράφουμε δηλαδή:

\hspace{0.4\textwidth}

 Οριζόντιο γέμισμα: (Με τη \hfill) Με αυτήν την εντολή γεμίζουμε με κενά μία γραμμή, σε θέσεις που δεν υπάρχουν ήδη κενά. Για παράδειγμα, η:

a \hfill b

δίνει:

a b

Κατακόρυφο γέμισμα: (Με τη \vfill) Αυτή η εντολή είναι η αντίστοιχη της hfill, αλλά για κάθετα κενά.

 $^{^7\}Gamma$ ια παράδειγμα, αν θέλουμε να αφήσουμε πολλά οριζόντια κενά, δεν μπορούμε να γράψουμε απλώς πολλά space.

- Στοίχιση στο κέντρο: (Με το περιβάλλον center) Γράφουμε δηλαδή:

```
\begin{center}
[κείμενο]
\end{center}
```

και παίρνουμε:

[κείμενο]

• Γραμματοσειρά:

- $Πλάγια γράμματα: (Με την \textit)^8 Γράφουμε \textit{κείμενο} κι εμφανίζεται κείμενο.$
- $Παχιά γράμματα: (Με την \textbf)⁹ Γράφουμε \textbf{κείμενο} κι εμφανίζεται$ **κείμενο**.
- Αριθμημένοι παράγραφοι και υποπαράγραφοι:
  - Παράγραφοι: (Με την \section{κείμενο}) Εμφανίζεται ο αριθμός της παραγράφου και το κείμενο δίπλα της.
  - Υποπαράγραφοι: (Με την \subsection{κείμενο}) Εμφανίζεται ο αριθμός της υποπαραγράφου και το κείμενο δίπλα της.
  - Ειδικά για τα βιβλία: (Δηλαδή το \documentclass{book}) Υπάρχουν τα κεφάλαια (\chapter{κείμενο}) και τα μέρη (\part{κείμενο}).

• Λίστες:

- Μη αριθμημένη λίστα: (Με το περιβάλλον itemize) Για να φτιάξουμε λίστα μη αριθμημένη (με •), γράφουμε:

```
\begin{itemize}
\item κείμενο
\item κείμενο
\end{itemize}
```

Μπορούμε να αλλάξουμε τι εμφανίζεται ως σημαδάκι στο περιβάλλον αυτό, βάζοντας \item[το σημαδάκι που θέλουμε]. Παράδειγμα:

- + Κείμενο
- * Κείμενο
- = Κείμενο
- Αριθμημένη λίστα: (Με το περιβάλλον enumerate) Για να φτιάξουμε αριθμημένη λίστα (με αριθμούς $1, 2, 3, \cdots$), γράφουμε:

⁸Italics (it): Τα πλάγια γράμματα.

 $^{^9}$ Bold face (bf): Τα παχιά γράμματα.

```
\begin{enumerate}
\item κείμενο
\item κείμενο
\end{enumerate}
```

• Μη μαθηματικοί πίνακες: (Με το περιβάλλον tabular) Εδώ θα χρειαστεί λίγη προσοχή.

Με & ξεχωρίζουμε τα στοιχεία της ίδιας γραμμής και με \\ τις στήλες. Το πλήθος των p καθορίζει το πλήθος των στηλών. Το μήκος κάθε στήλης καθορίζεται από τον αριθμό δίπλα από το p. Ως μονάδα μέτρισης, χρησιμοποιούμε συνήθως το \textwidth. Για παράδειγμα, το:

```
\begin{tabular}{p{0.15\textwidth}} p{0.15\textwidth}}
Στοιχείο 1 & Στοιχείο 2\\
Στοιχείο 3 & Στοιχείο 4\\
Στοιχείο 5 & Στοιχείο 6
\end{tabular}
```

δίνει:

Αν μας ενδιέφερε μόνο το πλήθος των στηλών και όχι το μήκος τους, θα μπορούσαμε να αντικαταστήσουμε το p{μήκος} από το c.

Επίσης, μπορούμε να βάλουμε περίγραμμα στους πίνακες, με τον ακόλουθο τρόπο:

```
\begin{tabular}{| c | c |}
\hline
Στοιχείο 1 & Στοχείο 2\\
\hline
Στοιχείο 3 & Στοχείο 4\\
\hline
Στοιχείο 5 & Στοχείο 6\\
\hline
\end{tabular}
```

και παίρνουμε:

Στοιχείο 1	Στοχείο 2
Στοιχείο 3	Στοχείο 4
Στοιχείο 5	Στοχείο 6

Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να εισάγουμε πολλαπλές μπάρες, με πολλαπλές καθέτους |. Τι θα γίνει άραγε αν βάλουμε πολλά \hline; Μπορείτε να το δοκιμάσετε.

Άσκηση 2: Για εξάσκηση στη συγγραφή κειμένου, δοκιμάστε τα ακόλουθα:

2.1 Γράψτε σε ΙΑΤΕΧ κατάλληλο κώδικα ώστε να εμφανιστεί το παρακάτω:

Το μενού του εστιατορίου για την επόμενη εβδομάδα έχει ως εξής:

Γεύμα/Ημέρα	$\Delta \epsilon$ υτ $\epsilon \rho a$	T ρ ίτη	T ϵ τά ρ τη	$Π \epsilon \mu \pi au \eta$
Πρωινό	Αυγά	Τοστ	Δ ημητριακά	Γιαούρτι
Μεσημεριανό	Αρακάς	Φασολάχια	Καρμπονάρα	Μπιφτέκια

2.2 Γράψτε σε ΙΔΤΕΧ κατάλληλο κώδικά ώστε να εμφανιστεί το παρακάτω:

Προσοχή!

Πριν διαβάσετε τα παρακάτω θα πρέπει:

- Να έχετε διαβάσει τα προηγούμενα,
- Να τα έχετε καταλάβει,
- Να έχετε κάνει ερωτήσεις χωρίς φόβο,
- * Να έχετε καμιά ιδέα για το πώς να συνεχίσω αυτήν την λίστα.

4.2 Συγγραφή μαθηματικών

Για εμάς η συγγραφή μαθηματικών είναι το κυριότερο κομμάτι με το οποίο θα ασχοληθούμε στη $\LaTeX$ Κατ' αρχάς, η γραφή μαθηματικών γίνεται σε κατάλληλο περιβάλλον, που σημαίνεται με το σήμα του δολλαρίου \$. Αν γράψουμε

\$1+1=3\$

θα πάρουμε:

1 + 1 = 3

Επίσης, εάν βάλουμε διπλά δολλάρια, το κείμενό μας θα στοιχηθεί στο κέντρο. Με το:

\$\$1+1=3\$\$

θα πάρουμε:

$$1 + 1 = 3$$

Το περιβάλλον με τα διπλά δολλάρια \$\$ καλείται display mode και διαφέρει από το κανονικό πέραν της στοίχισης στο κέντρο. Θα δώσουμε λεπτομέρειες γι' αυτό παρακάτω.

Φυσικά για να γράψουμε κάπως δυσκολότερα μαθηματικά θα χρειαστούμε και τα κατάλληλα σύμβολα. Παρακάτω θα παραθέσουμε μερικά:

(Σημειωτέον ότι μπορείτε να βρείτε πολλά περισσότερα στο διαδίχτυο, για παράδειγμα στο:

www.cmor-faculty.rice.edu/~heinken/latex/symbols.pdf)

Προσέξτε ότι τον ρόλο των παρενθέσεων (ενδεχομένως σε γλώσσες προγραμματισμού) εδώ παίζουν τα άγκιστρα {}. Εν τω μεταξύ, επειδή ακριβώς η ΙΑΤΕΧ χρησιμοποιεί ουσιωδώς τα άγκιστρα, για να εμφανίσουμε άγκιστρα πρέπει να γράψουμε \{, \}.

Βασικά μαθηματικά σύμβολα:

```
a^{b+c}: a^{b+c}
                                                  a_{i,j}: a_{i,j}
                                                  \int_a^b \int_a^b dx
\sum_{a}^{b} 
\left\{ A\right\} : \iint_{A}
                                                  \oint_{\Gamma}: \oint_{\Gamma}
\cup: ∪
                                                  \cap: ∩
\bigcup_{a}^{b}: \bigcup_a^b
                                                  \bigcap_{a}^{b}: \bigcap_{a}^{b}
\displaystyle \frac{a}^{b}: \prod_{a}^{b}
                                                  \oplus: ⊕
\bigoplus_{a}^{b}: \bigoplus_{a}^{b}
                                                  \forall \otimes: \otimes
\bigotimes_{a}^{b}: \bigotimes_{a}^{b}
                                                  \cap: ∩
\frac{a}{b}: \frac{a}{b}
                                                  \dfrac{a}{b}:
\rightarrow: (\acute{\eta} \to) \rightarrow
                                                  \Rightarrow: ⇒
\label{leftarrow:} \leftarrow
                                                  \label{leftright} \
                                                  \Leftrightarrow: \Leftrightarrow
\sqrt{a}: \vec{a}
                                                  \perp: ⊥
\in
                                                  \ni: ∋
\leq \leq
                                                  \geq: ≥
\subseteq: ⊆
                                                  \supseteq: ⊇
\strut \subseteq
                                                  \supset: ⊃
\hat{a}: \tilde{a}
                                                  \hat{a}: \hat{a}
\emptyset: ∅
                                                  \not\in: ∉
\sqrt{a}: \sqrt{a}
                                                  \sqrt[n]{a}: \sqrt[n]{a}
\langle: (
                                                  \rangle: \
\cos: cos
                                                  \sin: sin
\tan: tan
                                                  \cot: cot
```

Προσέξτε ότι, για παράδειγμα με το max, αν γράψουμε:

 $\max\{1,2,3,4\}$

θα εμφανιστεί το (άσχημο):

 $max\{1, 2, 3, 4\}$

κι όχι το:

 $\max\{1, 2, 3, 4\}$

Σημείωση: Προηγουμένως είπαμε ότι υπάρχει μία διαφορά μεταξύ των μονών και διπλών δολλαρίων (δηλαδή του απλού math mode και του display mode). Συγκεκριμένα, πέραν της στοίχισης, η διαφορά είναι ότι το απλό math mode προσπαθεί να παραμένει στο ύψος μίας γραμμής, ενώ το diplay mode έχει χώρο να απλώνεται. Μπορείτε να δείτε αυτήν τη διαφορά στο παρακάτω παράδειγμα με το ολοκλήρωμα:

Εάν γράψουμε:

\$\int_a^b f(x) ~ dx\$

θα έχουμε:

 $\int_{a}^{b} f(x) \ dx$

ενώ αν γράψουμε:

 $\$ int_a^b f(x) ~ dx\$\$

θα έχουμε:

$$\int_a^b f(x) \ dx$$

Άσκηση 3:

 $3.1~{
m N}$ α γράψετε κατάλληλο κώδικα σε ${
m LMT}_{
m E}{
m X}$ ώστε να εμφανιστεί:

Το σύνολο των φυσικών αριθμών είναι το $\mathbb{N}=\{1,2,3,4,\cdots\}$. Επιπλέον, το δυναμοσύνολο των φυσικών $\mathcal{P}(\mathbb{N})$ έχει την πληθικότητα του συνόλου των πραγματικών $\mathbb{R}$.

3.2 Να γράψετε κατάλληλο κώδικα σε ΙΑΤΕΧ ώστε να εμφανιστεί:

Για κάθε a, b, c, d με $b, d \neq 0$ (για να ορίζονται τα $\frac{a}{b}, \frac{c}{d}$) έχουμε:

$$\frac{a}{b} + \frac{c}{d} = \frac{ad + bc}{bd}$$

3.3 Να γράψετε κατάλληλο κώδικα σε ΙΔΤΕΧ ώστε να εμφανιστεί το λεγόμενο θεώρημα των Green-Stokes:

$$\oint_{\partial\Omega} P \ dx + Q \ dy = \iint_{\Omega} \frac{\partial Q}{\partial x} - \frac{\partial P}{\partial y} \ dx dy$$

3.4 Να γράψετε κατάλληλο κώδικα σε ΙΔΤΕΧ ώστε να εμφανιστεί ο τύπος του Green:

$$\int_{\Omega} f \cdot \Delta g \ dx = -\int_{\Omega} \nabla f \cdot \nabla g \ dx + \int_{\partial \Omega} f \cdot \frac{\partial g}{\partial \hat{n}} \ dS$$

Στη συνέχεια θα ασχοληθούμε με μαθηματικούς πίνακες, ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο γενικά στα μαθηματικά. Γράφοντας σε κάποιο math mode:

\begin{pmatrix}

1 & 2 & 3\\

4 & 5 & 6\\

7 & 8 & 9

\end{pmatrix}

παίρνουμε:

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}$$

Προσέξτε ότι τα στοιχεία της γραμμής διαχωρίζονται με & ενώ οι στήλες με \\. Μπορούμε να αλλάξουμε τη μορφή του πίνακα, ώστε να μην έχει παρενθέσεις αλλά αγκύλες. Γι' αυτό γράφουμε:

\begin{bmatrix}

1 & 2 & 3\\

4 & 5 & 6\\

7 & 8 & 9

\end{bmatrix}

και παίρνουμε:

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix}$$

Υπάρχουν κι άλλες μορφές πινάκων, οι πιο συνήθεις όμως είναι οι προηγούμενες. Η:

\begin{Bmatrix}
1 & 2 & 3\\
4 & 5 & 6\\
7 & 8 & 9
\end{Bmatrix}

δίνει:

$$\begin{cases}
 1 & 2 & 3 \\
 4 & 5 & 6 \\
 7 & 8 & 9
 \end{cases}$$

Χρήσιμες εντολές για τους πίναχες σε γενιχή μορφή (με άγνωστο πλήθος στοιχείων) είναι οι:

\cdots, \dots, \vdots

που δίνουν:

..., .., :

Ένας τυχαίος πίνακας μπορεί να γραφεί:

\begin{pmatrix}

 $a_{1,1} & a_{1,2} & \cdots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \cdots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m,1} & a_{m,2} & \cdots & a_{m,n} \\ \end{pmatrix}$

που δίνει:

$$\begin{pmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & \cdots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \cdots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m,1} & a_{m,2} & \cdots & a_{m,n} \end{pmatrix}$$

Άσκηση 4: Να γράψετε κατάλληλο κώδικα σε ΙΔΤΕΧ ώστε να εμφανίζεται το παρακάτω:

$$\begin{pmatrix} a_{1,1} & \cdots & a_{1,n} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n,1} & \cdots & a_{n,n} \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} b_1 \\ \vdots \\ b_n \end{pmatrix}$$

Επίσης, με την εντολή \text μπορούμε να εισάγουμε κείμενο σε math mode. Μπορούμε λοιπόν να γράψουμε:

 $t \Gamma \alpha \kappa \theta$ } n \in \mathbb{N}, \text{ $\epsilon \alpha \theta$ } n >0\$\$

και θα πάρουμε:

Για κάθε $n \in \mathbb{N},$ έχουμε n > 0

Τέλος, υπάρχει το περιβάλλον align που στοιχίζει εξισώσεις και τις απαριθμεί. Γράφοντας:

\begin{align}
2x-3y+z=0\\
3x-8y+1=1\\
x+y-1=0
\end{align}

παίρνουμε

$$2x - 3y + z = 0 \tag{1}$$

$$3x - 8y + 1 = 1 \tag{2}$$

$$x + y - 1 = 0 \tag{3}$$

Εάν δεν θέλουμε να απαριθμήσουμε τις εξισώσεις, μπορούμε να προσθέσουμε ένα άστρο. Γράφοντας:

\begin{align*}
2x-3y+z=0\\
3x-8y+1=1\\
x+y-1=0
\end{align*}

παίρνουμε

$$2x - 3y + z = 0$$
$$3x - 8y + 1 = 1$$
$$x + y - 1 = 0$$

Εάν θέλουμε να κάνουμε τη στοίχιση ως προς ένα συγκεκριμένο σημείο, μπορούμε να προσθέσουμε το &. Γράφουμε:

```
\begin{align*}
x^2(x-3)-2x^2 &= x^2 \cdot x -3x^2-2x^2\\
&= x^2 \cdot x-5x^2
&= x^3-5x^2
\end{align*}
```

και παίρνουμε:

$$x^{2}(x-3) - 2x^{2} = x^{2} \cdot x - 3x^{2} - 2x^{2}$$
$$= x^{2} \cdot x - 5x^{2}$$
$$= x^{3} - 5x^{2}$$

Άσκηση 5: Να γραφεί κώδικας σε ΙΑΤΕΧ που να εμφανίζει το παρακάτω:

$$\int_{a}^{b} x f'(x) dx = \int_{a}^{b} x f'(x) + f(x) dx - \int_{a}^{b} f(x) dx$$
$$= [x f(x)]_{a}^{b} - \int_{a}^{b} f(x) dx$$

Σημείωση: Με \$\left(κείμενο \right)\$ η ΙΔΤΕΧ φτιάχνει αυτόματα το μέγεθος της παρένθεσης, ώστε να περικλείει το κείμενο. Παράδειγμα:

$$\left(\int_{-\infty}^{\infty} f^p(x) \ dx\right)^{1/p}$$

Άσκηση 6: Να γραφεί κώδικας σε ΙΔΤΕΧ που να εμφανίζει το παρακάτω:

$$||f||_{L^p} = \left(\int_{-\infty}^{\infty} f^p(x) \ dx\right)^{1/p}$$

5 Εισαγωγή εικόνων στη ΙΑΤΕΧ

Η εισαγωγή εικόνων γίνεται μέσω του \includegraphics. Εάν textpicture.png είναι το όνομα μίας εικόνας, με την:

\includegraphics[width=0.7\textwidth]{testpicture.png}

εμφανίζουμε:

Χρησιμοποιώντας επίσης το περιβάλλον center:

Προσέξτε ότι η εντολή includegraphics έχει δύο μέρη, εκ των οποίων το πρώτο καθορίζει το μέγεθος της εικόνας και στο δεύτερο υπάρχει το όνομα της εικόνας.

- Συνήθως οι μονάδες μέτρισης του πλάτους της εικόνας είναι \textwidth.
- Οι επιτρεπτοί τύποι αρχείων που μπορούν να εμφανιστούν ως εικόνες είναι οι jpg, png, pdf, eps.
- Η εικόνα που επιλέγεται, επιλέγεται από τον φάκελο στον οποίο βρίσκεται το αρχείο ΤΕΧ που χρησιμοποιείτε. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μία φωτογραφία και από άλλον φάκελο, γράφοντας την πλήρη διεύθυνση της εικόνας. Παράδειγμα:

C:/Users/user/Desktop/folder/

Δηλαδή γράφουμε:

\includegraphics[width=0.7\textwidth]{C:/Users/user/Desktop/
folder/testpicture.png}

Οι ειχόνες μπορούν επίσης να εισαχθούν στο περιβάλλον figure. Γράφοντας:

\begin{figure}[h]
\centering
\includegraphics[width=0.7\textwidth]{testpicture.png}
\end{figure}

παίρνουμε:

Προσέξτε ότι εδώ το περιβάλλον figure έχει μία παράμετρο h. Στη θέση της μπορούν να μπουν κι άλλες παράμετροι:

- h σημαίνει «η φωτογραφία να μπει εκεί που την έβαλα στον κώδικα» (σχετική θέση).
- t σημαίνει «η φωτογραφία να μπει στο πάνω μέρος της σελίδας».
- b σημαίνει «η φωτογραφία να μπει στο κάτω μέρος της σελίδας».
- p σημαίνει «η φωτογραφία να μπει μόνη της, σε μία σελίδα».